

HALİTOSİS VE TEDAVİSİ

Doç.Dr.Feyza Otan ÖZDEN

Fetor ex ore, Oral malodor, Bad breath

- Halitosis (ağız kokusu) Latince halitus ve otis kelimelerinden türeyen ve ağızda oluşan çirkin kokuya verilen addır.

Ağız kaynaklı sebepler;

- Dilin posterior kısmında bakteri artışı
- Akut ülseratif gingivitis
- Agresif periodontitis
- Kserostomi
- Oral ülserasyon
- Malign durumlar
- Diş çürükleri
- Kötü ağız hijyeni ve yiyecek birikimi
- Gram (-) anaerob mikroorganizmaların uçucu sülfür bileşikleri üretmesi
- Dil üzerinde tükürük, bakteri, epitel hücreleri, gıda artıklarının birikmesi

Solunum Kaynaklı Sebepler;

- Sinüzit
- Kronik nasal havayolu tıkanmaları
- Kronik Tonsilit
- Boğaz enfeksiyonları
- Üst solunum yolu tümörleri
- Solunum yolunda yabancı cisim
- Solunum yolu tümörleri
- Bronşektazi

GİS sebepleri

- Malabsorbsiyon bozuklukları
- Pilor stenozu ve/vreya duodenal obstruksiyonlar
- Hepatik yetmezlik
- Helicobacter pylori
- Faringoözageal divertiküller
- Reflü
- Akalazya
- Hiatus hernisi
- GİS kanaması
- Parazitoz

Sistemik enfeksiyonlar ve hastalıklar

- Farenjit
- Akciğer absesi, bronşektazi
- Helicobacter pylori
- Diabetes mellitus, diabetik ketoasidoz
- Böbrek yetmezliği
- Trimetilaminüri
- Menstruasyon

İlaçlar

- Kloral hidratlar
- Nitrat ve nitritler
- Dimetil sülfoksitler
- Disülfiram
- Sitotoksik ajanlar
- Fenotiazinler
- Amfetaminler

Yiyecek ve içecekler

Alkol

Kahve

Sigara, puro

Çeşitli gıdalar (soğan, sarımsak, lahana..)

Süt ürünleri...

Fizyolojik sebepler

Ağız salgılarının azalması

Dehidratasyon

Vitamin yetersizliği (A, B12 vitamini)

Açlık

Sabah ağız kokusu

Yaşlılık

Demir, çinko eksikliği

Metabolik sebepler

- Diyabetik koma
- Üremik koma ve böbrek yetmezliği
- Karaciğer yetmezliği
- Trimetilaminüri (balık kokusu sendromu)
- Hipermetioninemi
- Sistinosis

Halitosis Tipleri;

- **Grup 1;** Sabah ağız kokusu
- **Grup 2;** Dil sırtındaki hastalık, patolojik durum ve/veya oral dokuların fonksiyon bozuklukları .
- **Grup 3;** Solunum yolları ve sindirim organ kaynaklı halitosis.
- **Grup 4;** Akciğer kaynaklı halitosis.
- **Grup 5;** Psödo- halitozis.

Ağızdan kaynaklanan kötü kokunun esas kaynağı **volatil sülfür bileşikleridir** (hidrojen sülfid, metil merkeptan ve dimetil sülfid).

Volatil sülfür bileşenleri dişeti oluğu sıvısı, kan, deskuame epitel hücreleri, tükürük ve gıdada bulunan peptid ve protein kaynaklı sülfür içeren aminoasitlerin gram-negatif anaerob bakteriler tarafından kullanılması ile ortaya çıkmaktadır.

Çürük ve periodontal hastalıklar için olduğu gibi, halitosis'e neden olan bakteriler için 2 teori ileri sürülmüştür;

- **Spesifik teori-** ağız kokusuna neden olan belli türler vardır.
- **Non-spesifik teori-** çoğu türün substratları volatil veya volatil sülfür bileşenlerine dönüştürme yeteneği vardır.

Anaerobların ürettiği ve ağız kokusuna neden olan kokulu bileşenler;

- Volatil sülfür bileşenleri.....metil merkaptan
Hidrojen sülfid
Dimetil sülfid
- Diaminler.....putresin
Kadaverin
- Kısa zincirli yağ asitleri.....bütirik asit
Valerik asit
Propiyonik asit
- İndoller.....indol
Metil-indol
(skatol)

Volatil sülfür bileşiklerini üreten bakteriler

- *Centipeda periodontii*
- *Eikenella corrodens*
- *Enterobacteriaceae*
- *Fusobacterium nucleatum*
- *Fusobacterium periodonticum*
- *Porphyromonas endodontalis*
- *Porphyromonas gingivalis*
- *Prevotella melaninogenica*
- *Prevotella intermedia*
- *Bacteriodes loescheii*
- *Solobacterium moorei*
- *Tannerella (Bacteriodes) forsythus*
- *Treponema denticola*

- Diabet hastalarında ağızda **aseton, tatlı, meyva kokusu** gibi kokular olur.
- Nefesteki **amonyak ve idrar kokusu** üremi ve böbrek yetmezliğini akla getirmektedir.
- Ciddi karaciğer yetmezliğinde nefeste **amonyak kokusu** duyulur.
- Helikobakter pilori volatil sülfür bileşiklerinin artımına neden olduğu için halitosis sebeplerinden birisi olarak görülür
- Bir vejeteryan çok fazla et yiyen bir kişiden daha az halitozise sahiptir.
- Sarımsak, soğan, pırasa, alkol gibi maddelerin dolaşım sisteminde önce absorbe edilip sonra da akciğerlerden hava olarak dışarıya verilmesiyle kötü koku oluşur.

HALITOSIS TANISI

- Organoleptik Ölçüm
- Gaz kromatografi
- Halimeter
- BANA testi
- Beta galaktozidaz ve amonyak ölçümü

HALITOSIS TEDAVİSİ

- kaynağı bulunmalıdır.
- ağız temizliği ve temel diş-dişeti bakımı
- dil fırçalanmalıdır
- Ağız içerisinde eskimiş köprü veya protezler yenilenmeli eksik dişler için tedavi
- Şekersiz sakız çiğnemek
- kısa aralıklarla sık sık su içilmeli
- sistemik yönden inceleme
- Psodö-halitosıs vakaları için diş hekimi ve psikiyatri işbirliği

HALITOSİS TEDAVİSİ

- Antimikrobiyal diş macunları ve klorheksidin glukonat, setil piridinyum klorid, veya triklosan gibi gargaralar
- %3'lük hidrojen peroksitli gargara
- setilpiridinyum klorit ve zeytinyağı gibi iki fazlı su-yağ gargaralar
- bakır klorit içeren gargaralar
- oksohalojen oksidan (klorindioksit+klorit anyon) içeren gargaralar
- çinko iyodür içeren gargaralar

**DON'T FOOL
YOURSELF**

Great business never announces
itself, so the wisest, you simply
instinct know when you found it.

Halitosis makes

It is unexcusable . . . can be
instantly remedied

you unpopular